

Boedapest Hoofdstad III. wijk, Gemeente Óbuda-Békásmegyer als consortiumleider met het Boedapest Historisch Museum (BTM), het Hongaars Bureau voor Toerisme Zrt (MTÜ) en het Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt. (staat voor Kasteel Departement Geïntegreerd Regionaal Ontwikkelingscentrum) diende in de zomer van 2018 een gezamenlijke VEKOP-aanvraag in (afkorting staat voor Competitief Operationeel Programma voor Centraal-Hongarije), die onderdeel is van VEKOP-4. 1.2-17-2018-00001, getiteld als "Complex toeristisch gebruik van het erfgoed van de Romeinse Limes sectie van Óbuda-Aquincum", **kreeg een bruto niet-terugvorderbare subsidie van 469 053 735 HUF**. Tijdens de uitvoering van het project heeft de Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. zich bij het project aangesloten als consortiumpartner in plaats van Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt.

Het doel van het project is de ontwikkeling van het oude Romeinse erfgoed van wijk III. voor toeristische doeleinden, met speciale aandacht voor het Aquincum Museum. De twee belangrijkste investerings-elementen van het Boedapest Historisch Museum waren de ontwikkeling van **fase I van de wandelweg met bezienswaardigheden** van het internationaal bekende en nationaal grootste museum met Romeinse collectie **aan de Szentendrei weg en de verdere ontwikkeling van de bestaande tentoonstellingsruimte in het Aquincum Museum, inclusief het creëren van een interactieve tentoonstellingsruimte**. Beide investeringen werden uitgevoerd op eigendom van de hoofdstad, met BTM als investeerder. De planning startte al in 2017 met behulp van fondsen van de hoofdstad. De goedkeuring van de plannen en de voorbereiding van de bouwplannen vonden begin 2020 plaats en de bouw begon in 2022. Naast het Aquincum Museum omvatte het project ook het Militaire Amfitheater en de Kampenpoort van Kórházstraat. Op deze laatste locaties wordt het verleden aan ons gepresenteerd in de vorm van reconstructiepanelen, en we kunnen het verleden ook virtueel zien op ons telefoonscherm met behulp van een door onszelf ontwikkelde applicatie.

Hoewel de geschiedenis van Boedapest, de belangrijkste toeristische bestemming van Hongarije, begon met Aquincum, hebben de overblijfselen van de Romeinse nederzetting nog geen grote rol gespeeld in het toerisme van de hoofdstad. Het doel van het project is om de kennis van de Romeinse periode van de hoofdstad en haar archeologische monumenten onder binnenlandse en buitenlandse bezoekers te verbeteren en om het museum en zijn activiteiten te promoten.

Er wordt gehoopt dat de ontwikkeling van het project een positieve invloed zal hebben op de huidige toeristische diensten in het gebied. De investering in verschillende locaties in Wijk III zal zich richten op verschillende bezoekerssegmenten (bijv. gezinnen, studenten, senioren) en zal daarom leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal bezoekers, niet alleen in de locaties die bij de ontwikkeling betrokken zijn. Bijgevolg zullen niet alleen de gepromote sites, maar ook de dienstverleners in het district de kans krijgen om hun verkeer te stimuleren en verder te ontwikkelen. Het project heeft bijgedragen aan het behoud van het gebouwde en culturele erfgoed en heeft ook een didactische rol: het heeft tot doel het bewustzijn over de bescherming en promotie van het Romeinse archeologische erfgoed van Boedapest te vergroten bij een groot aantal bezoekersgroepen, waaronder de lokale bevolking.

De Romeinse monumenten van Wijk III maken deel uit van het dagelijks leven van de bewoners, aangezien de ruïnes zich in de onmiddellijke nabijheid van woongebouwen en instellingen bevinden, ingebed in het stedelijk weefsel van Óbuda. Het huis van de Centurion, de belangrijkste baden van het kamp; de villa van Hercules in de Meggyfastraat; de cella trichora in de Raktárstraat; het Romeinse aquaduct in de Szentendrei weg; de amfitheaters in de Nagyszombatstraat (militair) en de Zsófiastraat (burgerlijk), enz.) Het is belangrijk dat het project het mogelijk heeft gemaakt om informatievoorzieningen te creëren (borden, audiovisuele systemen, enz.) die de burgers van het district alle informatie geven die ze nodig hebben om de ruïnes bekender, geaccepteerd en gewaardeerd te maken. Het project omvat de ontwikkeling van toerisme en infrastructuur op 3 belangrijke locaties om de Romeinse monumenten te promoten en een geschikte locatie te bieden voor een reeks diensten.

Locaties:

1. Het gebied van het Aquincum Museum: de Wandelweg Met Bezienswaardigheden aan de Szentendrei weg. In het kader van het project:

- er werd een lage paaltjeslijn langs de stoeprand gebouwd om te voorkomen dat auto's op het voetpad parkeren,
- installatie van nieuwe hermas met afbeeldingen van keizers en belangrijke historische gebeurtenissen die relevant zijn voor Aquincum.
- er zijn 3 soorten nieuwe bestrating aangelegd na afbraak van de bestaande asfaltbestrating,
- er werd een nieuwe poort gebouwd,
- een nieuw speciaal voetpad van de nieuwe poort naar de kassa, met de regels van een beroemd grafschrift uit Aquincum in 3 talen (Hongaars, Latijn, Engels)
- Romeinse stenen monumenten zijn naast de nieuwe toegangspoort geplaatst
- een deel van het hek van het museum is vernieuwd,
- een ontmoetingsplek aan de voorzijde van het museumgebouw, met bomen en zitbanken

Het Aquincum Museum worstelt al tientallen jaren om een sterke en duidelijke identiteit te geven aan de entreezone van het park. Vóór het project waren de voetgangersingang en de kassa van het museumgebied toegankelijk via de bezoekersparkeerplaats. De bezoekersparkeerplaats was te voet bereikbaar via de voertuigingang aan de Szentendrei weg. De kassa was moeilijk te bereiken door de locatie van de ingang en er werden borden geplaatst om bezoekers te helpen. Voorafgaand aan het project was de parkeerplaats van het museum geopend vanaf de Szentendrei weg, en zowel in- als uitrijden gebeurde via deze poort. Het oversteken van het trottoir en het zonder keerstrook afslaan van de Szentendrei weg was gevaarlijk voor zowel automobilisten als voetgangers en was minder opvallend en daarom moeilijk te zien.

Een al lang bestaand probleem van het nu verbeterde park van bijna 10 hectare was echter de heterogene buitengrens en omheining, die niet bij het park passend waren, bezoekers niet hielpen het museum binnen te gaan, geen informatie overbrachten en, last but not least, extreem

gevaarlijk waren voor voetgangers, omdat het moeilijk te voet te bereiken was vanwege de nabijheid van de Szentendrei weg.

Het gebied van de burgerlijke stad Aquincum is extreem rijk aan vondsten, de grootste samenhangende opgegraven Romeinse stad ten noorden van de Alpen, waarvan bijna de helft ook toegankelijk is voor bezoekers. De gebouwen zijn echter slechts gedeeltelijk bewaard gebleven en liggen in ruïnes. Toeristen willen in staat zijn om gereconstrueerde versies van de gebouwen ter plekke te zien en zich voor te stellen, met behulp van reconstructietekeningen en video's, bij voorkeur in realistische digitale vorm.

Van alle attracties was het Aquincum Museum de enige die op zichzelf een aanzienlijk aantal bezoekers wist te trekken. Noch het Amfitheater, noch de Oostelijke Kampenpoort waren op zichzelf belangrijke toeristische attracties. Door ze in een netwerk op te nemen, wilde men de tijd die toeristen in het stadsdeel doorbrachten verlengen en, door de Romeinse monumenten in een netwerk op te nemen, de attracties complexer en toegankelijker maken, zodat bezoekers een uitgebreider beeld kregen van de Romeinse ruïnes van Aquincum en delen van de voormalige nederzetting. De Romeinse ruïnes in wijk III van Boedapest zijn de belangrijkste van het land, zowel qua omvang, hoeveelheid als staat, maar hun belang wordt onvoldoende erkend door zowel binnenlandse als buitenlandse bezoekers. De ontwikkeling van een samenhangend netwerk voor hun presentatie zal hun belang voor het toerisme vergroten.

Een nieuwe muur aan de voorkant van het Aquincum Museum, waarvan we hopen dat hij als reclame-element zal fungeren om een deel van het toeristenverkeer richting de Bocht van de Donau (Dunakanyar) tegen te houden en bezoekers te voorzien van visuele en tekstuele informatie over de Romeinse stad. Fase I is voltooid voor de ingangs- en toegangsgedeelten van de promenade. Het doel van fase I is om het museum naar de bezoekers toe te "draaien" en te proberen zoveel en zo interessant mogelijke informatie over Aquincum te presenteren en voor te stellen aan de voorbijgangers.

Om ons te helpen de eenheid van Aquincum als stad beter te begrijpen, hebben we ook een grote kaart van Aquincum toegevoegd, die nu aan weerszijden van de bronzen poort is geplaatst, en een geplaveide markering naast de poort, die de plek van de Romeinse stadspoort laat zien die hier ooit stond, met tekst en afbeeldingen ook hier, op een glazen wand.

2. De locatie van het Aquincum Museum: het militaire Aquincum en de tentoonstelling over de Pannonische Limes. De ontwikkeling zal plaatsvinden in een bestaand gebouw van het Aquincum Museum, met een gedeeltelijke verbouwing van het interieur. In het kader van het project is een nieuwe permanente tentoonstelling met de titel "In de schaduw van de Romeinse adelaar - het militaire leven langs de Limes van Aquincum" toegevoegd aan het BTM Aquincum Museum.

- Eén interactieve tentoonstellingsruimte, aangevuld met een traditionele tentoonstellingsruimte
- het waterblok van het gebouw is vernieuwd,
- een interactieve tentoonstelling over het dagelijks leven van het Romeinse Limes-leger,
- er werd ook een museum-educatieruimte gecreëerd

- de basisvoorwaarden voor het houden van evenementen in de hal werden voorzien
- de zalen werden uitgerust met tentoonstellingselementen.

Aquincum was de grensstad van het Romeinse Rijk en ongeveer 300 jaar lang de hoofdstad van de provincie Neder-Pannonië. Vandaar de prominente militaire rol in de verdediging van de Pannonische provincies. Verschillende militaire kampen (waaronder een legioenskamp met een zware infanterie-eenheid van bijna 6.000 man) in het gebied van het huidige Boedapest getuigen van de aanwezigheid van het machtigste leger van die tijd.

De tentoonstelling toont niet alleen arsenalen, militaire kleding en de activiteiten van de militairen in vredetijd, maar brengt ook memorabilia onder de aandacht die voorheen onbekend waren bij het grote publiek. Bijvoorbeeld de bouwinscriptie die bekend staat als de 'Drusus-steen', waarop de voormalige Augusteïsche bezetting van de provincie Pannonia was gebaseerd, maar waarvan we nu weten dat het een stenen monument was ter herinnering aan de bouw van het cavaleriekamp van Oud-Buda in 73 na Christus. Maar er is ook voor het eerst een Romeins harnas te zien dat is samengesteld uit verschillende fragmenten. En wie op zoek is naar een rustigere, meer kunstzinnige ervaring, kan de bijna 2000 jaar oude kleurrijke muurschildering van het heiligdom van Mithras bewonderen, dat is opgegraven in het legioenenkamp van Aquincum. Deze muurschildering is samen met de altaarstenen die bij de opgraving zijn gevonden, geplaatst in een interieur dat de sfeer van het heiligdom oproept.

Bezoekers kunnen de hoofdstraat van een bruisend legioenenkamp binnenstappen en binnengluren in interieurs uit die tijd, en zich dankzij VR-inhoud in een militaire kazerne, een bad of een Romeins heiligdom bevinden, met een geluidspaneel dat oude melodieën in de tentoonstellingsruimte brengt. Het adelaarsfiguurtje is ook de moeite waard om in de gaten te houden, want het volgt het pad van de soldaten die in Aquincum gelegerd zijn en leert over hun dagelijkse leven en hun paden, of neem deel aan de bouw van het leger in vredetijd, zoals het bouwen van een replica van een Romeinse wachttoren van houten blokken, het bestuderen van beroemde Romeinse wegebouwmethoden of het rangschikken van de vestingwerken van de Limes op een kaart van Pannonië.

3. Militair amfitheater: Het amfitheater, waarvan de arena zelfs groter is dan het Romeinse Colosseum en waarvan de imposante muren niet bewaard zijn gebleven, heeft nog niet zijn echte functie gekregen. Na de conservatiewerkzaamheden werd het terrein gebruikt door de bewoners voor recreatie en wandelen met de hond en door de omliggende scholen voor openluchtevenementen, maar het vervulde niet echt zijn toeristische functie en voordat het project werd uitgevoerd was er geen informatie over de attractie beschikbaar op het terrein, afgezien van een enkel informatiebord.

In het kader van het project werden 2 speciale reconstructiepanelen (van plexiglas) geïnstalleerd naast het militaire amfitheater, waardoor de bezoeker de oorspronkelijke contouren van het gebouw kan zien, de vorm, het oude beeld en hoe het er in zijn hoogtijdagen uitzag. Een apart plexiglas paneel laat de latere perioden van het amfitheater zien. In de openbare ruimte bij de

ingang van het ruïneterrein, op de hoek van de Nagyszombatstraat en de Szőlőstraat, staat een transparant reconstructiepaneel met informatie over de attractie en een blik op de periode van het militaire amfitheater.

Langs de hoofdweg, op de hoek van de Pacsirtamezőstraat en de Nagyszombatstraat, is een bord geplaatst met informatie over het architectonische en culturele erfgoed van de locatie. Bij het passeren creëren de afbeeldingen op het bord een ruimtelijk effect en bewegen ze ten opzichte van elkaar. De ruïnes onthullen het militaire amfitheater op de achtergrond. De twee panelen, tegenover elkaar geplaatst, tonen de lijnen van het gebouw aan de achterkant en gladiatoren, voorbijgangers en racewagens aan de voorkant. Eenmaal ter plaatse is het mogelijk om met een telefoon de QR-code op de panelen te scannen voor een virtuele weergave van het Amfitheater zoals het was. Met een andere interactieve telefoonapplicatie, ook onderdeel van dit project, wordt het mogelijk om op bepaalde punten van het amfitheater te gaan staan en het voormalige gebouw te zien, met tekstuele informatie.

4. Kampenpoort van Kórházstraat (oostelijke kamppoort)– De Kampenpoort van Kórházstraat voldeed niet aan de behoeften van het 21e-eeuwse toerisme.

Er werd geen informatie getoond over de ruïnes, die gratis te bezoeken waren, en de attractie was in zijn huidige vorm niet toeristvriendelijk. Er was een gebrek aan bewustzijn over de kubusvorm van de kamppoort en de attractie die verborgen ligt tussen de woongebouwen eromheen verdiende meer aandacht. Bezoekers vonden het moeilijk om de oorspronkelijke vorm van dit voormalige gebouw en zijn locatie binnen het kamp te herkennen.

Als onderdeel van het project werd een speciaal plexiglas paneel geïnstalleerd naast de Oosterlijke Poort, waardoor bezoekers de oorspronkelijke contouren van het gebouw, de vorm en het oude beeld kunnen zien. De poort zou de typische versterkte poorten van de legionaire kampen laten zien, hun imposante vorm en de kracht van hun muren. De reconstructieplaat is aangevuld met een selfie-punt.

Net als in het amfitheater is er een mobiele applicatie geïnstalleerd om de ingang van het Romeinse kamp tot leven te brengen, in zijn oorspronkelijke vorm, met tekstuele informatie, als men voor de poort staat.

Samen zijn deze projectelementen geschikt voor de ervaringsgerichte presentatie en promotie van het Romeinse archeologische erfgoed van de hoofdstad, en meer specifiek van de zichtbare en onzichtbare monumenten van het Aquincum-complex.